

Regeringens proposition

2011/12:133

Nya myndigheter inom utbildningsområdet m.m.

Prop.
2011/12:133

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 29 mars 2012

Fredrik Reinfeldt

Jan Björklund
(Utbildningsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen redovisar i propositionen sina avsikter i fråga om en ny myndighetsstruktur inom delar av utbildningsområdet. En ny myndighet bör ansvara för kvalitetssäkring och tillsyn av den högre utbildningen och för uppföljning av effektiviteten i högskolans resursutnyttjande. En annan ny myndighet bör ansvara för uppgifter av service- och samordningskaraktär, främjande och utvecklande verksamhet samt internationellt samarbete och mobilitet inom utbildningsområdet. Myndigheterna bör inrättas den 1 januari 2013. De myndigheter som berörs av förändringen är Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet. Med anledning av detta föreslår regeringen att riksdagens tidigare ställningstaganden när det gäller inrättandet av myndigheterna Högskoleverket och Verket för högskoleservice och deras uppgifter inte längre ska gälla. I propositionen föreslås även att vissa bestämmelser om frågor om examina i högskolelagen (1992:1434) och lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina ska ändras så att den ansvariga myndighetens namn inte pekas ut. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

I propositionen presenteras även ett ändrat förfarande för hur vissa ledamöter i styrelser för statliga universitet och högskolor ska utses. Ordföranden och de ledamöter som utses av regeringen bör utses efter förslag av en nomineringsgrupp. Vidare redovisar regeringen sin syn på antalet ledamöter i styrelserna. Det ändrade förfarandet bör gälla för de styrelser som utses från och med 2013.

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434) ..	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina	8
3	Ärendet och dess beredning	9
4	En effektiv organisering av myndigheter och ett ändrat förfarande när vissa ledamöter i styrelserna för universitet och högskolor utses	10
5	Nya myndigheter på utbildningsområdet	11
5.1	Nuvarande myndigheter för kvalitetssäkring, tillsyn, högskoleservice och internationellt samarbete	11
5.2	Riksdagens tidigare ställningstaganden ska inte längre gälla ..	12
5.3	Beslut om examina	16
6	Nominering av vissa ledamöter i styrelserna för statliga universitet och högskolor	17
6.1	Ett ändrat förfarande när vissa ledamöter utses	17
6.2	Antalet ledamöter i styrelsen bör bestämmas	20
7	Konsekvenser och ikraftträdande	22
8	Författningskommentar	23
8.1	Förslaget till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434)	23
8.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina	24
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Tre blir två! Två nya myndigheter inom utbildningsområdet (SOU 2012:1)	25
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser avseende betänkandet Tre blir två! Två nya myndigheter inom utbildningsområdet (SOU 2012:1)	29
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser avseende remisspromemoria med förslag till ändringar i högskolelagen (1992:1434) och lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina	30
Bilaga 4	Sammanfattning av Regeringskansliets promemoria Ett förändrat nomineringsförfarande för vissa ledamöter i styrelserna för universitet och högskolor (U2011/5414/UH)	31

Bilaga 5	Förteckning över remissinstanser avseende promemorian Ett förändrat nomineringsförfarande för vissa ledamöter i styrelserna för universitet och högskolor (U2011/5414/UH).....	32	Prop. 2011/12:133
Bilaga 6	Sammanfattning av Regeringskansliets kompletterande promemoria Ett förändrat förfarande för nominering av ordförande och externa styrelseledamöter i styrelsen för statliga universitet och högskolor (U2011/5414/UH)	33	
Bilaga 7	Förteckning över remissinstanser avseende den kompletterande promemorian Ett förändrat förfarande för nominering av ordförande och externa styrelseledamöter i styrelsen för statliga universitet och högskolor (U2011/5414/UH).....	34	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 29 mars 2012	36	
	Rättsdatablad.....	37	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

dels antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i högskolelagen (1992:1434),

2. lag om ändring i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina,

dels godkänner vad regeringen föreslår om

3. att riksdagens tidigare ställningstaganden i fråga om inrättandet av myndigheterna Högskoleverket och Verket för högskoleservice och deras uppgifter inte längre ska gälla (avsnitt 5.2).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Härigenom föreskrivs i fråga om högskolelagen (1992:1434) dels att 1 kap. 11, 12, 14 och 15 §§ ska ha följande lydelse, dels att punkten 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (1995:817) om ändring i högskolelagen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

11 §¹

Examina på forskarnivå får utfärdas vid universiteten.

Ett universitet får dock inte utfärda examina på forskarnivå

1. om det för sådana examina krävs tillstånd för att utfärda en examen och universitetet saknar tillstånd, eller

2. i de fall ett beslut enligt 14 § andra stycket, om att en viss examen inte får utfärdas, gäller för universitetet.

Regeringen får meddela föreskrifter om att det krävs tillstånd för universitet att utfärda examina på forskarnivå. Om sådana föreskrifter har meddelats, beslutar *Högskoleverket* om tillstånd.

Regeringen får meddela föreskrifter om att det krävs tillstånd för universitet att utfärda examina på forskarnivå. Om sådana föreskrifter har meddelats, beslutar *den myndighet som regeringen bestämmer* om tillstånd.

12 §²

Högskoleverket beslutar om tillstånd att utfärda examina

Den myndighet som regeringen bestämmer beslutar om tillstånd att utfärda examina

1. på forskarnivå för högskolor, som inte är universitet, och

2. på grundnivå och avancerad nivå för universitet och högskolor.

Regeringen meddelar föreskrifter om vilka examina som får utfärdas vid Sveriges lantbruksuniversitet och vid Försvarshögskolan.

14 §³

Om kraven i 13 § 1 inte är uppfyllda för en viss examen som ett universitet eller en högskola har tillstånd att utfärda eller som

Om kraven i 13 § 1 inte är uppfyllda för en viss examen som ett universitet eller en högskola har tillstånd att utfärda eller som

¹ Senaste lydelse 2009:764.

² Senaste lydelse 2009:764.

³ Senaste lydelse 2009:764.

ett universitet får utfärda enligt 11 § första stycket, ska *Högskoleverket* uppmana universitetet eller högskolan att inom viss tid avhjälpa bristerna.

Finns bristerna helt eller till väsentlig del kvar sedan tiden för uppmaningen har gått ut, får *Högskoleverket* besluta att universitetet eller högskolan inte längre får utfärda en sådan examen som bristerna avser.

Även om *Högskoleverket* har beslutat att en viss examen inte längre får utfärdas, får universitetet eller högskolan utfärda examen för de studenter som har påbörjat sin utbildning vid det universitetet eller den högskolan före beslutet. Detta gäller dock bara om utbildningen omfattar ett program, en kurs eller en del av en utbildning på forskarnivå som kan leda fram till en sådan examen som beslutet avser.

ett universitet får utfärda enligt 11 § första stycket, ska *den myndighet som regeringen bestämmer* uppmana universitetet eller högskolan att inom viss tid avhjälpa bristerna.

Finns bristerna helt eller till väsentlig del kvar sedan tiden för uppmaningen har gått ut, får *den myndighet som regeringen bestämmer* besluta att universitetet eller högskolan inte längre får utfärda en sådan examen som bristerna avser.

Även om *ett beslut enligt andra stycket om* att en viss examen inte längre får utfärdas *har fattats*, får universitetet eller högskolan utfärda examen för de studenter som har påbörjat sin utbildning vid det universitetet eller den högskolan före beslutet. Detta gäller dock bara om utbildningen omfattar ett program, en kurs eller en del av en utbildning på forskarnivå som kan leda fram till en sådan examen som beslutet avser.

15 §⁴

Högskoleverket får besluta att ett beslut enligt 14 § andra stycket inte längre ska gälla i fråga om examina som ett universitet före beslutet haft rätt att utfärda enligt 11 § första stycket.

Ett beslut enligt första stycket får fattas bara om kraven på utbildningen som anges i 13 § 1 är uppfyllda.

2.⁵ De föreskrifter om vid vilka högskolor, med undantag av Sveriges lantbruksuniversitet, en viss examen får avläggas som regeringen har meddelat före ikraftträdandet och som träder i kraft senast den 1 juli 1995 *skall*

Den myndighet som regeringen bestämmer får besluta att ett beslut enligt 14 § andra stycket inte längre ska gälla i fråga om examina som ett universitet före beslutet haft rätt att utfärda enligt 11 § första stycket.

får fattas bara om kraven på utbildningen som anges i 13 § 1 är uppfyllda.

2. De föreskrifter om vid vilka högskolor, med undantag av Sveriges lantbruksuniversitet, en viss examen får avläggas som regeringen har meddelat före ikraftträdandet och som träder i kraft senast den 1 juli 1995 *ska*

⁴ Senaste lydelse 2009:764.

⁵ Senaste lydelse 1995:817.

fortsätta att gälla till dess *Högskoleverket* beslutar om något annat. fortsätta att gälla till dess *den myndighet som regeringen bestämmer* beslutar om något annat. Prop. 2011/12:133

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §⁶

Ett tillstånd att utfärda examina får återkallas, om de krav som uppställs i 2 § inte är uppfyllda. Detsamma gäller om sådana villkor som har ställts upp med stöd av 4 § inte iaktas eller om utbildningsanordnaren i väsentlig utsträckning åsidosätter sina skyldigheter enligt 5 §.

Beslut om återkallelse av tillstånd fattas av regeringen efter framställning av *Högskoleverket*. Innan *Högskoleverket* gör en sådan framställning skall utbildningsanordnaren ha getts tillfälle till rättelse.

Beslut om återkallelse av tillstånd fattas av regeringen efter framställning av *den myndighet som regeringen bestämmer*. Innan en sådan framställning görs skall utbildningsanordnaren ha getts tillfälle till rättelse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

⁶ Senaste lydelse 2006:174.

Genom beslut den 9 juni 2011 bemyndigade regeringen chefen för Utbildningsdepartementet att ge en särskild utredare i uppdrag att förbereda och lämna förslag till de åtgärder som behövs för att genomföra en ändamålsenlig och effektiv organisering av de verksamheter som för närvarande bedrivs vid Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet (dir. 2011:52). Utredningen överlämnade delbetänkandet Tre blir två! Två nya myndigheter inom utbildningsområdet (SOU 2012:1) till regeringen den 16 januari 2012. En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 1*. Betänkandet har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Utbildningsdepartementet (U2012/228/UH). Vidare har Högskoleverket och vissa universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare som har examenstillstånd beretts tillfälle att yttra sig över en promemoria med lagförslag som överensstämmer med lagförslagen i denna proposition. En förteckning över instanserna finns i *bilaga 3*.

Inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har det utarbetats en promemoria som innehåller förslag till ett förändrat förfarande för nominering av vissa ledamöter i styrelserna för statliga universitet och högskolor (U2011/5414/UH). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 4*. Promemorian har remissbehandlats. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Utbildningsdepartementet (U2011/5414/UH). En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*.

Med utgångspunkt i ovan nämnda promemoria har det inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) utarbetats ett omarbetat förslag till nomineringsförfarande. Universitet och högskolor samt berörda myndigheter och organisationer har beretts tillfälle att yttra sig över denna kompletterande promemoria. Vidare har det omarbetade förslaget behandlats på ett remissmöte den 15 mars 2012. En sammanfattning av den kompletterande promemorian finns i *bilaga 6*. En förteckning över remissinstanserna och deltagarna vid remissmötet finns i *bilaga 7*.

Lagrådet

Regeringen bedömer att lagförslaget i fråga om 7 § lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina faller inom Lagrådets granskningsområde. Ändringen får författningstekniskt och även i övrigt anses vara av sådan beskaffenhet att Lagrådets granskning saknar betydelse. Yttrande av Lagrådet har därför inte inhämtats.

4 En effektiv organisering av myndigheter och ett ändrat förfarande när vissa ledamöter i styrelserna för universitet och högskolor utses

Prop. 2011/12:133

En effektiv myndighetsstruktur

Universitet och högskolor med hög kvalitet är avgörande för att stärka Sveriges konkurrenskraft. Högre utbildning bidrar till bildning och enskilda individers utveckling, samhällsengagemang och kritiska tänkande. Regeringens mål är att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivas effektivt.

I syfte att uppnå detta har regeringen bedömt att universitet och högskolor behöver ökad handlingsfrihet att utforma sin verksamhet utifrån omvärldens krav. Med ökad handlingsfrihet följer samtidigt större ansvar. Statens roll bör främst vara uppföljning av utbildningarnas kvalitet, resurseffektivitet och rättssäkerhet.

Verksamheterna vid de tre befintliga myndigheterna Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet är i dag såväl granskande som främjande och utvecklande, med delvis överlappande uppgifter. De olika rollerna bör skiljas åt, eftersom statsförvaltningen bör vara organiserad på ett sådant sätt att det klart och tydligt framgår vilken myndighet som ansvarar för vad samtidigt som en hög effektivitet eftersträvas. Regeringen aviserar i denna proposition en reformerad myndighetsstruktur inom delar av utbildningsområdet för att få till stånd en tydlig rollfördelning mellan myndigheterna och åstadkomma synergier på ett antal områden, t.ex. i fråga om information om högre utbildning.

En ny myndighet ska ansvara för kvalitetssäkring och tillsyn av den högre utbildningen och för uppföljning av effektiviteten i högskolans resursutnyttjande, dvs. den granskande verksamheten.

En annan ny myndighet ska ansvara för uppgifter av service- och samordningskaraktär, främjande och utvecklande verksamhet samt internationellt samarbete och mobilitet inom utbildningsområdet. För den enskilda studenten är det viktigt med tydlighet när det gäller antagning till högre utbildning och tillgång till en samlad information om universitetens och högskolornas utbildningsutbud.

Genom en reformerad myndighetsstruktur inom delar av utbildningsområdet förtydligas rollerna när det gäller å ena sidan ansvar för den granskande verksamheten och å andra sidan service och information till studenter och till lärosätena. Samtidigt får regeringen tillgång till en breddad analyskapacitet som innefattar bl.a. uppföljning, antagning och internationalisering.

En reformerad myndighetsstruktur främjar kvaliteten på svensk högre utbildning som därmed ges bättre förutsättningar för att stå sig väl i den internationella konkurrensen.

Styrelsen för ett universitet eller en högskola har en central funktion för den strategiska styrningen av ett lärosäte och det är av stor vikt hur nomineringen sker av de ledamöter som utses av regeringen. Förfarandet för hur dessa ledamöter ska utses bör ändras. Grundläggande är dock att varje lärosäte även i framtiden ska ha en styrelse med den kompetens och de erfarenheter som passar för det specifika lärosätet. Till följd av detta avser regeringen att ändra regleringen i fråga om antalet ledamöter i styrelsen.

5 Nya myndigheter på utbildningsområdet

5.1 Nuvarande myndigheter för kvalitetssäkring, tillsyn, högskoleservice och internationellt samarbete

Högskoleverket är i dag den myndighet som har till huvuduppgift att ansvara för kvalitetssäkring av högskoleutbildning och tillsyn över verksamheten inom sitt ansvarsområde. Myndigheten svarar även för nationell statistik om verksamheten vid universitet och högskolor och har regeringens uppdrag att genomföra utredningar och uppföljningar som grund för regeringens ställningstaganden i olika frågor. Verket står också för information om utbudet av utbildning vid universitet och högskolor samt för bedömningar av utländska utbildningar.

Verket för högskoleservice är den myndighet som har till uppgift att på uppdrag av universitet och högskolor biträda vid antagning av studenter, vid bedömning av utländska gymnasiebetyg och med rådgivning och service i fråga om studieadministrativ verksamhet. Myndigheten svarar även för information om antagningsprocessen från utbildningsutbud till anmälan och antagning till högskoleutbildning.

Internationella programkontoret för utbildningsområdet är det svenska programkontoret för de EU-program och andra internationella program inom utbildningsområdet som regeringen i ett enskilt fall beslutar. Verksamheten omfattar samtliga nivåer i utbildningsväsendet.

Högskoleverket och Verket för högskoleservice har sina rötter i de tidigare förvaltningsmyndigheterna Universitetskanslersämbetet och Universitets- och högskoleämbetet. Efter förslag av regeringen beslutade riksdagen att godkänna att Universitets- och högskoleämbetet lades ned den 1 juli 1992 (prop. 1991/92:76, bet. 1991/92:UbU18, rskr. 1991/92:195). Myndighetsuppgifterna fördes över till sex nya myndigheter, bl.a. till Verket för högskoleservice som fick till uppgift att ge service till universitet och högskolor. Samtidigt bildades ett sekretariat som fick huvudansvar för utvärdering av högre utbildning. Sekretariatets namn ändrades 1993 till Kanslersämbetet.

Den 1 juli 1995 inrättades Högskoleverket (prop. 1994/95:165, bet. 1994/95:UbU17, rskr. 1994/95:386). I propositionen lämnades ett detaljerat förslag på Högskoleverkets uppgifter. Verket övertog de uppgifter som bl.a. Kanslersämbetet och Rådet för grundläggande

högskoleutbildning svarade för. Vidare övertog Högskoleverket de myndighetsuppgifter som Verket för högskoleservice svarade för.

Med anledning av nämnda proposition beslutade riksdagen också att godkänna att serviceuppgifterna vid Verket för högskoleservice, främst medverkan vid antagning av studenter, upphandling och juridisk service, så snart det var möjligt skulle föras över till ett helägt statligt bolag med högskolorna som företrädare för staten. I avvaktan på detta renodlades Verkets för högskoleservice uppgifter till att omfatta enbart serviceuppgifter, och verket ombildades till en myndighet som skulle utföra uppgifter på uppdrag av universitet och högskolor. Genom riksdagens beslut med anledning av propositionen Tillträde till högre utbildning m.m. återkallade riksdagen sitt godkännande att lägga ned Verket för högskoleservice i syfte att bilda ett servicebolag för verksamheten (prop. 1995/96:184, bet. 1995/96:UbU11, rskr. 1995/96:264). Vidare beslutades att den gemensamma serviceverksamheten skulle bedrivas i myndighetsform, och Verket för högskoleservice bibehölls därmed som myndighet.

I samband med att Sverige 1995 blev medlem i Europeiska unionen (EU) inrättades den 1 juli samma år en stödstruktur för de olika EU-programmen inom områdena utbildning och arbetsliv, nämligen Delegationen för genomförande av vissa EU-program inom utbildning och kompetensutveckling m.m. Myndighetens namn ändrades 1997 till Svenska EU-programkontoret för utbildning och kompetensutveckling. Efter förändringar i myndighetens uppgifter 1999, då frågorna inom arbetsmarknadsområdet lyftes bort, ändrades myndighetens namn den 1 januari 2000 till Internationella programkontoret för utbildningsområdet.

5.2 Riksdagens tidigare ställningstaganden ska inte längre gälla

Regeringens förslag: Riksdagens tidigare ställningstaganden i fråga om inrättandet av myndigheterna Högskoleverket och Verket för högskoleservice och deras uppgifter ska inte längre gälla.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har kommenterat utredningens förslag om att riksdagens tidigare ställningstaganden i fråga om myndigheterna Högskoleverket och Verket för högskoleservice inte längre ska gälla. De flesta remissinstanser stöder utredningens förslag att skilja den granskande verksamheten från den främjande och serviceinriktade. Ett antal remissinstanser, bl.a. *Internationella programkontoret för utbildningsområdet*, *Statens skolverk*, *Uppsala universitet*, *Strängnäs kommun* och *Landsorganisationen Sverige*, ser möjliga problem med införlivandet av Internationella programkontoret för utbildningsområdet i den nya servicemyndigheten. De framför t.ex. att främjandet av internationalisering riskerar att trängas undan av de volymmässigt mer omfattande aktiviteterna inom högskoleområdet som den nya myndigheten föreslås hantera, att det kan finnas risk för rollkonflikter inom den nya myndigheten och att aktörerna inom

skolområdet får svårt att identifiera den verksamhet som berör dem. *Myndigheten för yrkeshögskolan* anser att de internationella frågorna som rör yrkesutbildning riskerar att få en undanskymd roll i den nya myndigheten.

Skälen för regeringens förslag

Den nya myndighetsstruktur som regeringen avser att inrätta och som beskrivs övergripande i denna proposition berör verksamhet vid tre i dag existerande myndigheter. Verket för högskoleservice och Högskoleverket har inrättats genom beslut av riksdagen (prop. 1991/92:76, bet. 1991/92:UbU18, rskr. 1991/92:195 respektive prop. 1994/95:165, bet. 1994/95:UbU17, rskr. 1994/95:386). I vissa delar har även dessa myndigheters uppgifter beslutats av riksdagen eller blivit föremål för olika uttalanden från riksdagens sida. Beroende på hur dessa uttalanden har utformats kan de anses ha blivit mer eller mindre bindande även för utformningen av bestämmelser i förordning.

Regeringen anser att huvuddelen av den verksamhet som i dag bedrivs vid de tre nuvarande myndigheterna bör överföras till två nya myndigheter med en tydlig ansvarsfördelning mellan dem. Det innebär att Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet bör avvecklas. Samtliga riksdagsbindningar när det gäller inrättandet av Högskoleverket och Verket för högskoleservice samt deras uppgifter föreslås därför hävas. I fråga om Internationella programkontoret för utbildningsområdet har myndigheten inrättats genom beslut av regeringen och inte efter godkännande av riksdagen.

En ny effektiv och ändamålsenlig myndighetsstruktur

Hur den offentliga förvaltningen utvecklas, organiseras och styrs har stor betydelse för en effektiv statsförvaltning. Myndighetsstrukturen ska vara sådan att statens styrning av myndigheterna underlättas och den ska vara överskådlig. Ansvarsfördelningen mellan myndigheterna ska vara tydlig. Vidare ska myndigheterna vara tillgängliga för målgrupperna och allmänheten. Regeringen har i propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175, bet. 2009/10:FiU38, rskr. 2009/10:315) slagit fast att det är viktigt att offentlig verksamhet bedrivs sakligt, opartiskt och med stor noggrannhet samtidigt som skattemedel används så effektivt som möjligt.

Regeringens ambition är att stärka universitetens och högskolornas handlingsfrihet. Reformen som genomförts har lett till att den politiska detaljstyrningen minskar och att universitet och högskolor får ett större ansvar att utföra sin verksamhet. När den statliga styrningen minskar ökar statens behov av uppföljning och utvärdering av verksamheten. Det bör samtidigt finnas en fungerande balans mellan universitetens och högskolornas självbestämmande och statsmakternas behov av styrning och kontroll. Det allmänna har ett intresse av att säkerställa att uppställda mål uppnås av universitet och högskolor och att skattemedel används effektivt.

I propositionerna En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor (prop. 2009/10:149, bet. 2009/10:UbU23, rskr. 2009/10:337) och Fokus på kunskap – kvalitet i den högre utbildningen (prop. 2009/10:139, bet. 2009/10:UbU20, rskr. 2009/10:320) framhåller regeringen vikten av att det finns en myndighet med en tydlig roll som granskande myndighet med huvudansvar för kvalitetssäkring och tillsyn.

Rollfördelningen blir tydligare

En ändrad myndighetsstruktur inom delar av utbildningsområdet som regeringen redogör för i denna proposition syftar till att etablera en tydlig och förutsägbar rollfördelning. Detta ger i sin tur myndigheterna förutsättningar att genomföra sina uppgifter på ett effektivt sätt.

Regeringen anser att det är viktigt att skilja den granskande verksamheten från de främjande och serviceinriktade verksamheterna inom utbildningsområdet. Regeringens uppfattning är att det i största möjliga mån bör undvikas att en myndighet som hanterar verksamhet inom ett område som är av service- eller främjandekaraktär samtidigt också ansvarar för uppgifter som handlar om att granska, utvärdera och utöva tillsyn inom området.

En liknande förändring av myndighetsstrukturen som den regeringen presenterar i denna proposition genomfördes för några år sedan i fråga om myndigheterna för skolväsendet (prop. 2007/08:50, bet. 2007/08:UbU13, rskr. 2007/07:161). Förändringarna har inneburit en ändrad ansvarsfördelning mellan myndigheter, där vissa uppgifter som tidigare legat på Statens skolverk i stället fullgörs av en särskild myndighet för tillsyn och kvalitetsgranskning, nämligen Statens skolinspektion.

Organisationen för kvalitetssäkring, tillsyn och uppföljning av högskolans resursutnyttjande renodlas

Regeringen avser att inrätta en myndighet som ska ha som huvuduppgift att kvalitetssäkra och utöva tillsyn över den högre utbildningen samt att följa upp effektiviteten i högskolans resursutnyttjande. Den nya myndigheten bör inrättas den 1 januari 2013.

I propositionen Fokus på kunskap – kvalitet i den högre utbildningen (prop. 2009/10:139, bet. 2009/10:UbU20, rskr. 2009/10:320) presenterade regeringen ett nytt nationellt kvalitetssäkringssystem för den högre utbildningen med fokus på utvärderingar av högskoleutbildningars resultat. En del av de resurser som tilldelas universitet och högskolor ska fördelas på grundval av kvalitetsutvärderingar av utbildningars resultat. Det är därför viktigt att en myndighet har till uppgift att ansvara för en ändamålsenlig och effektiv kvalitetsutvärdering av högskoleutbildningar.

Regeringen framhöll i skrivelsen En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn (skr. 2009/10:79) att den offentliga tillsynen är viktig för att se till att gällande föreskrifter i lag och förordning följs. Regeringen anser att samma myndighet som har ansvar för kvalitetssäkring av högre utbildning också, på samma sätt som gäller i dag, bör ha ansvar för tillsyn av såväl statliga universitet och högskolor som enskilda utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examina.

Av 1 kap. 4 § högskolelagen (1992:1434) framgår att högskolans resurser ska utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. Universitet och högskolor finansieras huvudsakligen av skattemedel. Regeringen anser att en verksamhet som till största delen finansieras av statliga medel och som är central för samhällets utveckling kontinuerligt bör följas upp i fråga om hur effektivt resurserna används. En viktig uppgift för myndigheten blir därför att följa universitetens och högskolornas resursutnyttjande för att säkerställa att verksamheten är effektiv.

Stöd och service samlas i en myndighet

Regeringen avser att inrätta en myndighet med ansvar för verksamhet av tydlig service- och samordningskaraktär, såsom information om svensk högre utbildning, tillträdes- och antagningsfrågor samt bedömning av utländska betyg och utländsk högskoleutbildning. I uppgifterna bör även ingå information om och handläggning av EU-program och andra internationella program inom utbildningsområdet. Den nya myndigheten bör inrättas den 1 januari 2013.

Det finns flera fördelar med att sammanföra uppgifter av liknande karaktär i en och samma myndighet. Att ansvaret för flera av de stödfunktioner som ett lärosäte behöver samlas i en enda myndighet, bör underlätta för lärosätena att använda det tillgängliga stödet. Många av dessa stödfunktioner har dessutom kopplingar till varandra. Till exempel har flera av verksamheterna ett stort behov av tekniskt systemstöd och en samlad hantering kan ge samordningsvinster och förbättrad effektivitet i verksamheten.

Regeringen anser att den nya myndigheten bör få till uppgift att tillhandahålla relevant och saklig information som gör det möjligt för studenter och andra berörda målgrupper att göra välvägdade val i fråga om högre utbildning. Den nya myndigheten bör också ha ett ansvar för att informera om verksamheten på ett sätt som gör att alla målgrupper, även de inom utbildningsformer utanför högskolan, hittar den information som är relevant för dem. Detta gäller särskilt i fråga om EU-program och andra internationella program inom utbildningsområdet.

En fördel med att samla uppgifter som har kopplingar till varandra i en myndighet är att vissa nyckelkompetenser kan stärkas vid myndigheten, t.ex. i fråga om juridiskt stöd, analys och uppföljning av verksamheten och dess effekter. Sådana uppgifter kan vara information om svensk högre utbildning, tillträdes- och antagningsfrågor, bedömning av utländska betyg och utländsk högskoleutbildning samt handläggning av EU-program och andra internationella program inom utbildningsområdet.

Till den nya myndigheten bör även föras verksamhet som berör internationell rörlighet och internationellt samarbete inom utbildningsområdet. Till skillnad från t.ex. *Statens skolverk* och *Uppsala universitet* gör regeringen bedömningen att det finns fördelar med att uppgifterna förs över till myndigheten. Enligt regeringen kan det skapa samordningsvinster mellan verksamhetsområden och möjliggöra nya arbetssätt. Sådan internationell verksamhet som skulle tjäna på en bättre samordning är t.ex. bedömning av utländsk högre utbildning och

utländska gymnasiebetyg, frågor om erkännande och tillgodoräknande av utbildning samt information om svensk högre utbildning. Samtidigt kan såväl utbildningsanordnare som individer dra nytta av ökad tydlighet och tillgänglighet när information om utbildning, internationellt samarbete och mobilitet samlas hos en myndighet. I ett sådant syfte avser regeringen att till den nya myndigheten på sikt även föra över de uppgifter som i dag utförs av Svenska institutet i fråga om information i utlandet om svensk högre utbildning.

Den nya myndigheten bör dels agera på uppdrag av universitet och högskolor, dels besluta om medelstillelning till lärosäten i fråga om internationellt samarbete och mobilitet. Dessa verksamheter bör, som *Internationella programkontoret för utbildningsområdet* har gett uttryck för, hållas åtskilda så att det inte uppstår oklarheter om myndighetens olika uppgifter.

5.3 Beslut om examina

Regeringens förslag: Vissa bestämmelser om frågor om examina i högskolelagen (1992:1434) och i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina ska ändras så att den ansvariga myndighetens namn inte pekas ut.

Utredningens förslag: Till den nya myndigheten för kvalitetssäkring och tillsyn av högskolan bör det ansvar överföras som Högskoleverket i dag har för kvalitetssäkring och tillsyn enligt 2 och 3 §§ förordningen (2007:1293) med instruktion för Högskoleverket, som inkluderar prövning av tillstånd att utfärda examina.

Promemorians förslag: Bestämmelser i högskolelagen och lagen om tillstånd att utfärda vissa examina föreslås ändras så att den beslutande myndighetens namn inte pekas ut i lagtexten.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har haft något att invända i fråga om de föreslagna ändringarna.

Skälen för regeringens förslag: I högskolelagen (1992:1434) föreskrivs att det är Högskoleverket som beslutar om tillstånd för universitet och högskolor att utfärda examina. Det finns också bestämmelser om att Högskoleverket beslutar att examina inte längre får utfärdas och att ett sådant beslut ska föregås av en uppmaning att avhjälpa bristerna. Vidare finns det bestämmelser som innebär att Högskoleverket får besluta om att ett beslut om att examina inte får utfärdas inte längre ska gälla.

I lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina anges att tillstånd att utfärda examina lämnas av regeringen. I samma lag föreskrivs att beslut om återkallelse av tillstånd fattas av regeringen efter framställning av Högskoleverket och att innan verket gör en sådan framställning ska utbildningsanordnaren ha getts tillfälle till rättelse.

Regeringen anser att den ordning som i dag finns för beslut om tillstånd att utfärda examina fungerar väl. Vissa bestämmelser i högskolelagen och lagen om tillstånd att utfärda examina bör dock ändras så att den beslutande myndighetens namn inte pekas ut i

lagtexten. Bestämmelserna föreslås utformas på så sätt att det i stället föreskrivs att det är den myndighet som regeringen bestämmer som ska avgöra frågor om examenstillstånd, att examina inte längre får utfärdas och att ett sådant beslut inte längre ska gälla. Det bör på samma sätt föreskrivas att den myndighet som regeringen bestämmer ska göra framställningar till regeringen om återkallande av tillstånd för enskilda utbildningsanordnare. En sådan teknisk förändring ligger i linje med motsvarande bestämmelser på andra områden.

6 Nominering av vissa ledamöter i styrelserna för statliga universitet och högskolor

6.1 Ett ändrat förfarande när vissa ledamöter utses

Regeringens bedömning: Ordföranden och sådana ledamöter i styrelsen för ett universitet eller en högskola som ska utses av regeringen bör utses efter förslag av en nomineringsgrupp.

Promemorians bedömning: Ordföranden och de externa ledamöterna bör utses av regeringen efter förslag av en särskild nomineringsgrupp. En sådan nomineringsgrupp kan vara nationell, dvs. en enda grupp föreslår ledamöter för alla lärosäten, eller lokal, dvs. en grupp vid varje lärosäte föreslår ledamöter för just det lärosätet. Vidare lämnas alternativa förslag till hur en nationell respektive lokal nomineringsgrupp bör sättas samman och utses.

Den kompletterande promemorians bedömning: Förslag till ordföranden och de ledamöter som ska utses av regeringen bör för varje högskola lämnas av två personer i samråd, varav en bör vara landshövdingen.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser instämmer i den första promemorians bedömning att det nuvarande nomineringsförfarandet kan skapa problem i fråga om ansvarsförhållandena mellan rektor och styrelse. Flera remissinstanser, framför allt universitet och högskolor, framhåller att det är viktigt att lärosätena även fortsatt får inflytande över vilka som föreslås till ledamöter. Bland andra *Uppsala universitet* och *Örebro universitet* anser att förslaget inskränker lärosätenas autonomi trots regeringens ambitioner att öka självbestämmandet.

En majoritet av remissinstanserna, t.ex. *Högskoleverket* och *Stockholms universitet*, tillstyrker att en nomineringsgrupp ansvarar för förslaget. Många avstyrker dock promemorians förslag till hur gruppen kan utses och många lämnar egna förslag. En stor andel av universiteten och högskolorna samt *Högskoleverket* förespråkar i stället att respektive lärosätes styrelse ska utse en lokal nomineringsgrupp.

Bedömningen i den kompletterande promemorian tillstyrks eller godtas av knappt en tredjedel av de instanser som har yttrat sig, bl.a. *Stockholms universitet* och *Umeå universitet*. Många lärosäten vidhåller att styrelsen för ett lärosäte bör utse dem som ska nominera styrelseledamöter. Vikten av lärosätets delaktighet under nomineringsprocessen betonas. Flera

Skälen för regeringens bedömning

Nuvarande bestämmelser

Styrelsen för ett universitet eller en högskola har enligt högskolelagen (1992:1434) inseeende över högskolans alla angelägenheter och svarar för att dess uppgifter fullgörs.

Bestämmelser om styrelser vid universitet och högskolor och deras sammansättning finns i högskolelagen och i bl.a. högskoleförordningen (1993:100). Enligt dessa bestämmelser består en styrelse av en ordförande och högst fjorton andra ledamöter. Dessa ledamöter utgörs av rektor, om rektor inte är utsedd till ordförande, tre representanter för lärarna, tre representanter för studenterna samt högst sju eller högst åtta ledamöter som utses av regeringen beroende på om rektor är ordförande eller inte. Även ordföranden utses av regeringen. De ledamöter utöver ordföranden som utses av regeringen benämns i det följande externa ledamöter. Företrädare för de anställda har närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden.

Ordföranden och de övriga ledamöter, som enligt 2 kap. 4 § högskolelagen ska utses av regeringen, utses enligt 2 kap. 7 a § högskoleförordningen efter förslag från lärosätet. Förslaget ska föregås av ett samråd inom och utom högskolan och avse personer med kompetens och erfarenhet från verksamhet av betydelse för universitetets eller högskolans utbildnings-, forsknings- och samverkansuppdrag.

För Försvarshögskolan och Sveriges lantbruksuniversitet gäller i huvudsak motsvarande regler. I förordningen (2007:1164) för Försvarshögskolan anges att Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap vardera ska representeras av en ledamot i styrelsen.

Det nuvarande förfarandet när ordförande och externa ledamöter utses kan skapa problem

De nuvarande bestämmelserna om förfarandet när vissa ledamöter i lärosätenas styrelser utses, bl.a. 2 kap. 7 a § högskoleförordningen, infördes med anledning av propositionen Frihet att välja – ett ökat inflytande för universitet och högskolor när styrelseledamöter utses (prop. 2006/07:43, bet. 2006/07:UbU11, rskr. 2006/07:122). Syftet med det ändrade förfarandet var att avpolitisera styrelserna för universitet och högskolor.

Förfarandet med att högskolor lämnar förslag till regeringen på ordförande och externa ledamöter i styrelserna har gällt sedan april 2007 och har tillämpats när ledamöter har utsetts under de två senaste mandatperioderna för styrelserna. Förfarandet har i de flesta fall gett välfungerande styrelser med en ändamålsenlig kompetens. I enlighet med vad som anförs i en av de remitterade promemoriorna kan dock själva förfarandet inom högskolan för att nominera ordförande och externa

ledamöter skapa problem i fråga om ansvarsförhållandena mellan rektor och styrelse. Detta beror delvis på att det saknas närmare bestämmelser om processen för att föreslå ordförande och externa ledamöter, utöver ett allmänt formulerat krav på samråd inom och utom högskolan.

I den ovan nämnda propositionen angavs att det borde ankomma på rektor att avgöra lämpliga former för det samråd som ska föregå förslaget. Det kan dock uppfattas som att rektor i praktiken själv har utsett styrelsen, samtidigt som det kan bli aktuellt för styrelsen att ta ställning till frågor om förtroende för rektor. Problemet riskerar att bli särskilt tydligt i det fall en konflikt uppstår mellan styrelse och rektor.

Regeringen bedömer att förfarandet för att utse ordförande och externa ledamöter i universitetens och högskolornas styrelser i allt väsentligt har fungerat väl. Med hänsyn till de nämnda problemen bör dock vissa ändringar göras. Regeringens ambition att avpolitisera styrelserna kvarstår dock, liksom bedömningen att det även fortsättningsvis bör vara regeringen som efter nominering utser dessa ledamöter.

Vem som föreslår ordföranden och de externa ledamöterna bör ändras

Enligt regeringens mening är det inte lämpligt, såsom många lärosäten har föreslagit, att styrelsen ska utse de personer som i sin tur ska föreslå externa ledamöter och ordförande i styrelsen. Även om en grupp som har utsetts av styrelsen lämnar sitt förslag på ledamöter direkt till regeringen, finns det en risk för att det kan uppfattas som om styrelsen själv får ett alltför starkt inflytande över förslaget. Ett sådant förfarande kan särskilt uppfattas som problematiskt i de fall där styrelseledamöter föreslås bli förordnade för en ny mandatperiod.

Enligt regeringens bedömning bör förslag till ordförande och externa ledamöter i ett universitets eller en högskolas styrelse lämnas till regeringen av en grupp personer. En sådan nomineringsgrupp bör utses för varje lärosäte. Det berörda lärosätet bör ha ett inflytande när personerna i nomineringsgruppen utses. I arbetet med att utse dessa personer är det därför naturligt att synpunkter inhämtas från det aktuella lärosätet. Det bör dock inte vara styrelsen som utser personerna av de skäl som angivits ovan.

Vid val av sammansättning av en nomineringsgrupp behöver det göras en avvägning mellan behovet av olika kompetenser. Det är viktigt att det i gruppen ingår någon person med god kännedom om och erfarenhet av den aktuella högskolans verksamhet. Det bör också finnas en person som har kunskap om den omgivning som högskolan verkar i. En lämplig representant för en sådan kunskap är landshövdingen i det län där det berörda lärosätet har sin huvudsakliga verksamhet, vilken också företräder ett övergripande statligt intresse.

Nomineringsgruppen bör ha ett självständigt uppdrag att lämna förslag till regeringen. Gruppens förslag bör uppfylla vissa krav på dels vilka personer som får utses till styrelsen, dels hur nomineringen av ledamöterna bör gå till. Regeringen avser inte att ändra kravet i 2 kap. 7 a § högskoleförordningen på att de personer som föreslås ingå som externa ledamöter i en styrelse ska ha kompetens och erfarenhet från verksamhet av betydelse för universitetets eller högskolans utbildnings-

forsknings- och samverkansuppdrag. Likaså bör det jämställdhetspolitiska målet om jämn könsfördelning fortsatt beaktas.

Prop. 2011/12:133

Som regeringen anförde i propositionen Frihet att välja – Ett ökat inflytande för universitet och högskolor när styrelseledamöter utses, finns det inom lärosätet bäst möjlighet att utifrån de lokala behoven och förutsättningarna bedöma vem som lämpligast leder styrelsens arbete och hur styrelsen bör vara sammansatt. Även om det av ovan beskrivna skäl behöver göras vissa ändringar när det gäller nomineringsförfarandet i syfte att renodla styrelsens och rektors roller och för att förslag inte ska lämnas av personer som är knutna till ledningsfunktioner inom lärosätet, är det enligt regeringens mening dock fortfarande avgörande att förslaget baseras på varje lärosätes förutsättningar och närmare behov av kompetens i styrelsen. Exempelvis är det avgörande att personerna i nomineringsgrupperna genomför arbetet med att identifiera kompetensbehoven i styrelsen i nära samarbete med respektive lärosäte. Det bör också fortsatt ställas krav på att ett förslag till ordförande och ledamöter ska föregås av ett samråd inom och utom den aktuella högskolan. Därmed slår man vakt om ett lärosätes autonomi, något som bl.a. *Uppsala universitet* och *Örebro universitet* lyfter fram.

Regeringens bedömningar i fråga om ett ändrat förfarande för att utse ordförande och externa ledamöter i styrelserna bör gälla för samtliga universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen, inklusive Sveriges lantbruksuniversitet och Försvarshögskolan.

6.2 Antalet ledamöter i styrelsen bör bestämmas

Regeringens bedömning: Det bör föreskrivas ett bestämt antal ledamöter i styrelsen för universitet och högskolor.

Promemorians bedömning: Två alternativa förslag lämnas. Enligt det första alternativet bör det ankomma på lärosätets styrelse att inom en bestämd ram i förväg besluta om styrelsens antal. Såväl en nedre gräns för det totala antalet ledamöter som ett maximalt antal styrelseledamöter bör dock slås fast. Det andra alternativet är att regeringen föreskriver ett fast antal ledamöter i styrelsen. Det andra alternativet överensstämmer med regeringens bedömning.

Den kompletterande promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: De flesta instanser som yttrar sig över de alternativa förslagen i den första promemorian förespråkar att varje lärosäte ska kunna bestämma styrelsens storlek inom en bestämd ram.

Några instanser förespråkar att det bör råda extern majoritet i styrelsen, bl.a. *Länsstyrelsen i Kronobergs län*, *Statskontoret*, *Högskoleverket*, *Karolinska institutet* och *Mälardalens högskola*.

Ett fåtal remissinstanser uttalar sig om bedömningen om ett bestämt antal styrelseledamöter i den kompletterande promemorian. En knapp majoritet av dessa tillstyrker den eller har inga invändningar. Några remissinstanser motsätter sig förslaget, bl.a. *Örebro universitet och Högskolan i Gävle*. Örebro universitet framför att det bör vara möjligt att

Skälen för regeringens bedömning

Som framgått i avsnitt 6.1. ska styrelsen vid ett universitet eller en högskola bestå av ordföranden och högst fjorton andra ledamöter. Rektor, tre representanter för studenterna och tre representanter för lärarna ingår i styrelsen. De externa ledamöterna inklusive ordföranden, om han eller hon inte är rektor, är därmed högst åtta.

Efter förslag i propositionen Frihet att välja – ett ökat inflytande för universitet och högskolor när styrelseledamöter utses (prop. 2006/07:43, bet. 2006/07:UbU11, rskr. 2006/07:122) togs kravet på extern majoritet i styrelsen bort ur högskolelagen (1992:1434). Ett lärosäte kan välja att föreslå ett lägre antal externa ledamöter till regeringen och på så vis påverka styrelsens storlek. Det kan innebära att majoriteten i styrelsen består av interna ledamöter.

Antalet ledamöter i ett universitets eller en högskolas styrelse är beroende av hur många externa ledamöter som utses, eftersom antalet interna ledamöter är bestämt i författning. Som redovisats tidigare bedömer regeringen att förslag till ordförande och externa ledamöter i styrelsen bör lämnas av en nomineringsgrupp. Enligt regeringens mening är det inte lämpligt att gruppen dessutom ska ta ställning till antalet externa ledamöter i varje lärosätes styrelse och på så sätt avgöra om styrelsen ska ha en extern majoritet eller inte. Regeringen anser, trots vad bl.a. *Stockholms universitet* och *Kungl. Tekniska högskolan* gjort gällande, att det inte bör ankomma på lärosätets styrelse att besluta om antalet externa styrelseledamöter. Detta är i stället en fråga som regeringen bör förfoga över. Ett bestämt antal ledamöter i en styrelse bör därför föreskrivas i högskoleförordningen (1993:100), vilket indirekt innebär att även antalet externa ledamöter slås fast. Denna förändring innebär att en majoritet av ledamöterna i en styrelse utses av regeringen, något som bl.a. *Statskontoret*, *Högskoleverket* och *Karolinska institutet* stödjer i sina remissvar. I praktiken innebär detta inte en förändring för flertalet lärosäten. Möjligheten till att ha ett lägre antal ledamöter i styrelsen har hittills utnyttjats av endast ett fåtal lärosäten och ytterligare några har valt att inte återbesätta vakanser i styrelsen.

Regeringens bedömningar om antalet ledamöter i styrelsen bör gälla även för Sveriges lantbruksuniversitet och Försvarshögskolan.

Nya myndigheter på utbildningsområdet

De åtgärder som aviseras i denna proposition möjliggör för regeringen att fatta beslut om en effektiv myndighetsstruktur som är till gagn för de uppgifter som ska utföras.

Regeringens bedömning är att kostnaderna för genomförandet av reformen kommer att rymmas inom befintliga anslagsramar. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i budgetpropositionen för 2013 när det gäller de ekonomiska aspekterna av den nya myndighetsstrukturen.

De nya myndigheterna ska bemannas med beaktande av 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Den nya myndighetsstrukturen och hävandet av riksdagens tidigare ställningstaganden medför att Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet ska avvecklas.

Den ändrade myndighetsstrukturen bör träda i kraft den 1 januari 2013.

Ett ändrat förfarande för att utse ordförande och externa ledamöter i högskolestyrelserna

De ekonomiska konsekvenserna av ett ändrat förfarande för att utse ordförande och externa ledamöter i högskolestyrelserna är små. Arbetsinsatsen för nomineringsgruppen är huvudsakligen begränsad till att ta fram och bereda förslag en gång vart tredje år. Därutöver kan det uppstå behov av att lämna förslag på ledamöter under mandatperioden om det uppstår vakanser. Ersättning till ledamöterna i en nomineringsgrupp för ett universitet eller en högskola liksom övriga omkostnader bör rymmas inom det aktuella lärosätets anslag. Det bedöms endast få små ekonomiska konsekvenser för lärosätena jämfört med i dag. Eventuella omkostnader för en landshövdingens arbete med nominering bör rymmas inom ramen för den aktuella länsstyrelsens anslag.

När det gäller regeringens bedömning om ett bestämt antal ledamöter i styrelsen är en konsekvens att lärosäten inte längre kan välja att ha en styrelse med ett lägre antal ledamöter än 15 personer. Antalet ledamöter i styrelserna kommer således att öka vid de fåtal lärosäten som i dag har utnyttjat denna möjlighet. Detta medför en marginellt ökad kostnad för dessa lärosäten i form av ersättning till ledamöterna och bör rymmas inom ramen för lärosätenas anslag.

Det ändrade förfarandet bör gälla för de styrelser som utses från och med 2013.

8.1 Förslaget till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434)

1 kap. 11 §

I paragrafen finns det bestämmelser om utfärdande av examina på forskarnivå för universiteten.

Ändringen i paragrafens *tredje stycke* innebär att den myndighet som ska fatta beslut om tillstånd inte anges med namn.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.3.

1 kap. 12 §

Paragrafen handlar om tillstånd att utfärda examina på forskarnivå, grundnivå och avancerad nivå.

Paragrafens *första stycke* ändras så att den beslutande myndigheten inte anges med namn.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.3.

1 kap. 14 §

I paragrafen finns det bestämmelser om möjlighet att besluta att ett universitet eller en högskola inte längre får utfärda en examen, om kraven för att få utfärda den inte längre är uppfyllda, och att ett sådant beslut ska ha föregåtts av en uppmaning att avhjälpa bristerna.

Ändringarna i paragrafen innebär att den myndighet som ska uppmana ett universitet eller en högskola att avhjälpa brister i utbildningen eller besluta om att en examen inte längre får utfärdas inte anges med namn.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.3.

1 kap. 15 §

I paragrafen finns det en bestämmelse om möjlighet att besluta att ett beslut enligt 14 § andra stycket, om att ett universitet inte längre får utfärda en examen, inte längre ska gälla.

Ändringen innebär att den myndighet som får besluta om detta inte anges med namn.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.3.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser till lagen (1995:817) om ändring i högskolelagen

Punkten 2

Av punkten framgår att föreskrifter som har meddelats före den 1 juli 1995 om vid vilka högskolor en examen får avläggas ska gälla till dess att något annat beslutas.

Ändringarna innebär att den myndighet som ska besluta inte anges med namn. Prop. 2011/12:133

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.3.

8.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina

7 §

I paragrafen finns det bestämmelser om återkallelse av tillstånd enligt lagen att utfärda examina.

I andra stycket anges att ett beslut om återkallelse av tillstånd ska fattas av regeringen efter framställning av behörig myndighet.

Ändringen innebär att den myndighet som har till uppgift att göra en framställning till regeringen inte anges med namn.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.3.

Uppdraget

Utredningens direktiv är i huvudsak mycket tydliga. Regeringen önskar en mer effektiv och ändamålsenlig organisering av den verksamhet som för närvarande bedrivs vid Högskoleverket, Verket för högskoleservice (VHS) och Internationella programkontoret för utbildningsområdet (IPK). Syftet är att skapa en effektiv och tydlig ansvarsfördelning, där den granskande verksamheten skiljs från den främjande och serviceinriktade verksamheten. Delar av den verksamhet som i dag bedrivs vid Högskoleverket ska renodlas i en ny granskningsmyndighet och därigenom stärkas så att den nya myndigheten får en tydlig granskande funktion i högskolesystemet med ansvar för kvalitetssäkring och tillsyn. VHS, IPK och delar av Högskoleverkets verksamhet ska sammanföras till en ny servicemyndighet med ansvar för verksamhet av tydlig service- och samordningskaraktär och med vissa främjandeuppgifter. Utredarens utgångspunkt för arbetet har varit att värden som demokrati (medborgarperspektivet), rättssäkerhet och effektivitet måste vara överordnade andra eventuella intressen. Myndigheter och andra aktörer som finansieras med skattemedel har till uppgift att tillgodose allmänna eller enskilda individers intressen och rättigheter. Utbildningsväsendet ska ge studenter och elever en utbildning av hög kvalitet. Det handlar i slutändan om att skapa förutsättningar för utveckling, trygghet, tillväxt, välfärd och välstånd – som kommer alla till del. De nya myndigheterna som regeringen avser att inrätta ska tillhandahålla god service gentemot uppdragsgivare, studenter och andra målgrupper. Myndighetsbeslut ska fattas så att de uppfyller högt ställda krav på rättssäkerhet, transparens och likvärdighet. Arbetet vid de nya myndigheterna måste i sin helhet präglas av ett effektivt utnyttjande av skattemedel. Analyser och utvärderingar ska präglas av relevans och transparens och genomförandet ska vara av hög kvalitet.

En ny myndighet för kvalitetssäkring och tillsyn av högskolan

Utredaren föreslår att en ny myndighet för kvalitetssäkring, tillsyn och analys av högskolan inrättas från och med den 1 januari 2013. Till den nya myndigheten bör överföras det ansvar som Högskoleverket i dag har för kvalitetssäkring och tillsyn enligt 2–3 §§ i myndighetens instruktion (2007:1293). Som en tredje kärnuppgift för den nya myndigheten bör ett nytt analysuppdrag skapas med inriktning mot att inom myndighetens ansvarsområde bistå regeringen med analyser och andra underlag. I detta uppdrag bör en av huvuduppgifterna vara att följa upp effektiviteten i högskolans resursutnyttjande. Myndigheten bör också ges uppgiften att vara statistikansvarig myndighet enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. För att fullgöra dessa uppgifter bör myndigheten bemannas med cirka 88 årsarbetskrafter. Myndigheten bör för budgetåret 2013 tilldelas ett ramanslag om cirka 123 miljoner kronor. Myndighetens namn bör vara *Högskolemyndigheten för kvalitetssäkring och tillsyn*. För

att skapa tydlighet, nationellt och internationellt, och undvika framtida rollkonflikter bör den nya myndighetens chef vara generaldirektör och inte ha titeln universitetskansler.

Prop. 2011/12:133
Bilaga 1

En ny myndighet för högskoleservice och internationellt samarbete

Utredaren föreslår att en ny myndighet för högskoleservice och internationellt samarbete inrättas från och med den 1 januari 2013. Till den nya myndigheten bör överföras det ansvar som Högskoleverket har i dag för tillträdesfrågor och högskoleprovet enligt 7 kap. högskoleförordningen (1993:100) samt bemyndigandet att meddela föreskrifter i tillträdesfrågor enligt samma förordning. Vidare bör överföras Högskoleverkets ansvar för bedömning av utländsk högskoleutbildning enligt 11 § i myndighetens instruktion samt enligt 11 a § att lämna yttrande i ärenden om lärar- eller förskollärlärolegitimation. Vidare bör överföras det ansvar som Verket för högskoleservice i dag har för antagningsfrågor och bedömning av utländska betyg enligt 1 § i myndighetens instruktion (2007:1291). Till myndigheten bör också föras det ansvar som Internationella programkontoret för utbildningsområdet har i dag för information, handläggning, beslut och uppföljning m.m. av EU-program och andra internationella program enligt 1–5 §§ i myndighetens instruktion (2010:1773). För myndigheten bör ett nytt och tydligt informationsuppdrag formuleras med utgångspunkt i uppgiften att tillhandahålla neutral, relevant och saklig information som gör det möjligt för studenter och andra målgrupper att göra välavvägda val. Myndigheten bör vidare ha ansvar för att på regeringens uppdrag tillhandahålla statistik, analys och uppföljning i anslutning till myndighetens ansvarsområde. Uppgiften att för högskolornas räkning teckna personskadeförsäkring för studenterna med Kammarkollegiet, som i dag ligger på CSN, bör föras över till den nya ”servicemyndigheten”. För att fullgöra dessa uppgifter bör myndigheten bemannas med cirka 211 årsarbetskrafter. Myndigheten bör för budgetåret 2013 tilldelas ett ramanslag om cirka 112,9 miljoner kronor. Myndighetens namn bör vara *Myndigheten för högskoleservice och internationellt samarbete*. Myndigheten bör ledas av en styrelse och en generaldirektör som utses av regeringen.

Verksamhet som bör föras till annan huvudman eller kan utgå

Utredaren föreslår att Högskoleverkets uppgifter enligt 7 § i myndighetens instruktion, att främja chefsutvecklingen i högskolan inte förs över till någon av de nya myndigheterna som regeringen avser att inrätta. Uppgiften att ansvara för en introduktion för nya rektorer bör i stället genomföras inom ramen för det introduktions- och chefsutvecklingsprogram som Regeringskansliet ansvarar för beträffande andra statliga myndighetschefer. Utredaren föreslår vidare att Högskoleverkets uppdrag enligt 8 § i myndighetens instruktion, att inom sitt verksamhetsområde motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter, inte förs över till någon av de nya myndigheterna som regeringen avser att inrätta. I linje med regeringens

inriktning mot ökad autonomi för högskolor och universitet bör ansvaret för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter tydligt vila på lärosätena själva. Den nya granskningsmyndigheten bör dock kunna ges uppdrag i regleringsbrev eller i särskild ordning att följa upp eller utvärdera detta arbete.

Viss verksamhet vid Svenska institutet

De uppgifter som Svenska institutet i dag ansvarar för och som finansieras av anslaget 2:53 bör för närvarande inte föras över till den nya myndigheten utan tillsvidare fortsatt utföras av Svenska institutet. Samtidigt vill utredaren betona att frågan om internationell mobilitet inom utbildningsområdet är mycket angelägen. Det finns därför skäl att se vilka möjligheter som finns för att stärka det arbete som bedrivs i Sverige och samtidigt tydliggöra respektive aktörs uppdrag.

Föreskriftsrätt enligt förordningen (2008:353) om godkännande för forskningshuvudmän att ta emot gästforskare

Utredaren föreslår att uppgiften att enligt förordningen (2008:353) om godkännande för forskningshuvudmän att ta emot gästforskare inte förs över till den nya "servicemyndigheten". I stället bör uppgiften överföras till Vetenskapsrådet.

Gränsdragningsfrågor mellan de nya myndigheterna och i förhållande till andra verksamheter

Utredarens bedömning är att det i den renodling av uppgifter som nu föreslås ske inte finns några uppenbara problem ifråga om gränsdragnings mellan de två nya myndigheterna. En rad andra myndigheter och organisationer, inom och utom utbildningsdepartementets område, kommer att ha beröringspunkter med de två nya myndigheterna. Detta innebär inte att uppdragen är överlappande utan att det finns goda skäl att samverka och dra nytta av varandras erfarenheter t.ex. i metodfrågor.

Övergångsfrågor

Utredaren föreslår att arbetet med att hantera de utmaningar som kommer att finnas, särskilt under en övergångsfas när två nya myndigheter skapas, påbörjas redan under 2012. Enligt utredarens bedömning handlar det till exempel om utveckla nya myndighetskulturer i de två nya myndigheterna och att skapa ett ramverk för samverkan mellan myndigheterna. Arbetet kan påbörjas inom ramen för utredningen, i samverkan med berörda myndigheter, för att sedan övergå till att vara ett ansvar för de nya myndighetscheferna när dessa är utsedda av regeringen. Överförandet av programverksamheten från IPK till den nya myndigheten kräver vidare särskilda rutiner och processer, vilket måste förberedas i god tid under 2012.

Den förändrade myndighetsstruktur som föreslås kommer att inom flera områden innebära väsentliga fördelar i förhållande till dagens struktur. Att skilja mellan å ena sidan granskning i olika former, och å andra sidan service, främjande och utförande kommer att förenkla för de två nya myndigheterna. Det ger tydligare mandat och minskar risken att olika uppgifter blandas samman på ett sätt som försvårar genomförandet. Respektive myndighets uppgift blir då också tydligare för dem som söker information eller blir föremål för en granskning t.ex. i form av tillsyn eller en examenstillståndsprovning.

Beträffande den verksamhet som i dag bedrivs av Internationella programkontoret kommer en fördel att vara att resurser nu kommer att finnas för vissa nyckelkompetenser, t.ex. juridiskt stöd och en större kritisk massa för funktioner som analys och uppföljning. Det bör också kunna finnas synergieffekter inom området internationell mobilitet mellan verksamheten vid IPK och den bedömning av utländska utbildningar och betyg som sker vid Högskoleverket respektive VHS. Forum för internationalisering och Bolognaexpertgruppen är ytterligare två områden, men samarbetet här fungerar redan i dag väl enligt de signaler som kommit utredaren till del. Den nya myndighetsstrukturen som föreslås inrättas från och med den 1 januari 2013 innebär att Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet läggs ned den 31 december 2012. Viss övertalighet kommer sannolikt att uppstå som en konsekvens av detta, t.ex. inom stödfunktioner. Den nya myndighetsstrukturen bör också kunna leda till kostnadsminskningar på omkring 25–30 miljoner kronor årligen. Samtidigt kan avvecklingskostnaderna för personal och lokaler bli betydande, särskilt de första åren.

Förteckning över remissinstanser avseende betänkandet Tre blir två! Två nya myndigheter inom utbildningsområdet (SOU 2012:1)

Prop. 2011/12:133
Bilaga 2

Efter remiss har yttrande över betänkandet avgetts av Riksdagens ombudsmän, Riksrevisionen, Justitiekanslern, Förvaltningsrätten i Stockholm, Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete, Svenska institutet, Arbetsgivarverket, Statskontoret, Ekonomistyrningsverket, Kammarkollegiet, Statistiska centralbyrån, Statens skolverk, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Myndigheten för yrkeshögskolan, Internationella programkontoret för utbildningsområdet, Folkbildningsrådet, Högskoleverket, Verket för högskoleservice, Överklagandenämnden för högskolan, Högskolans avskiljandenämnd, Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet, Karlstads universitet, Linnéuniversitetet, Blekinge tekniska högskola, Dans- och cirkushögskolan, Försvarshögskolan, Gymnastik- och idrottshögskolan, Högskolan i Borås, Högskolan Dalarna, Högskolan på Gotland, Högskolan i Gävle, Högskolan i Halmstad, Högskolan Kristianstad, Högskolan Väst, Konstfack, Kungl. Konsthögskolan, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, Malmö högskola, Mälardalens högskola, Operahögskolan i Stockholm, Stockholms dramatiska högskola, Södertörns högskola, Centrala studiestödsnämnden, Chalmers tekniska högskola, Stiftelsen Högskolan i Jönköping, Sveriges lantbruksuniversitet, Helsingborgs kommun, Linköpings kommun, Strängnäs kommun, Sveriges Kommuner och Landsting, Svenskt Näringsliv, Tjänstemännens Centralorganisation, Sveriges akademikers centralorganisation, Landsorganisationen Sverige, Sveriges universitets- och högskoleförbund samt Sveriges förenade studentkårer.

Spontana remissvar har inkommit från Naturvetarna, Jusek, Akademikerförbundet SSR, Sveriges Tandläkarförbund, SACO studentråd, Sveriges ingenjörer och Sveriges universitetsläraresförbund.

Statens skolinspektion, Ungdomsstyrelsen, Mittuniversitetet, Örebro universitet, Högskolan i Skövde, Beckmans skola AB, Ericastiftelsen, Ersta Sköndal Högskola AB, Evangeliska Frikyrkan för Örebro Teologiska högskola, Handelshögskolan i Stockholm, Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen för Johannelunds teologiska högskola, Newmaninstitutet AB; Sophiahemmet, Ideell förening, Stiftelsen Rödakorshemmet, Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut, Teologiska högskolan, Stockholm, Regionförbundet Västerbotten, Västra götalandregionen, Borlänge kommun, Gävle kommun, Göteborgs kommun, Halmstads kommun, Karlstads kommun, Leksands kommun, Malmö kommun, Friskolornas riksförbund, Sveriges Elevråds Centralorganisation, Sveriges elevråd, Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer, Vuxenutbildning i Samverkan och Folkbildningsförbundet har beretts tillfälle att avge yttrande men har avstått från att yttra sig.

Förteckning över remissinstanser avseende
remisspromemoria med förslag till ändringar i
högskolelagen (1992:1434) och lagen (1993:792) om
tillstånd att utfärda vissa examina

Efter remiss har yttrande över betänkandet avgetts av Högskoleverket, Lunds universitet, Högskolan Dalarna och Chalmers Tekniska högskola.

Handelshögskolan i Stockholm har beretts tillfälle att avge yttrande men har avstått från att yttra sig.

Sammanfattning av Regeringskansliets promemoria Ett förändrat nomineringsförfarande för vissa ledamöter i styrelserna för universitet och högskolor (U2011/5414/UH)

Prop. 2011/12:133
Bilaga 4

Promemorian innehåller förslag som syftar till att förändra förfarandet när vissa ledamöter i styrelserna för statliga universitet och högskolor nomineras.

I promemorian anges att förfarandet för att nominera ordföranden och de ledamöter i styrelserna som utses av regeringen kan skapa problem i fråga om ansvarsförhållandena mellan rektor och styrelse. Det beror delvis på att nuvarande regelverk inte innehåller närmare regler om processen för att förslå styrelseordförande och externa ledamöter, utöver ett allmänt formulerat krav på internt och externt samråd. Avsaknaden av tydlig reglering medför att det kan upplevas som oklart i vilken grad rektor har möjlighet att påverka vilka personer som ska sitta i styrelsen. Det finns en risk för att det kan uppfattas som att rektor ensam har att avgöra vilka som ska föreslås. Vidare angavs i promemorian att det är problematiskt om det kan uppfattas som om rektor i praktiken själv har utsett styrelsen, samtidigt som det kan bli aktuellt för styrelsen att ta ställning till frågor om förtroende för rektor. Mot denna bakgrund bedöms i promemorian att nomineringsförfarandet för ordföranden och de ledamöter i styrelsen som utses av regeringen bör förändras.

I promemorian föreslås att ordföranden och de externa ledamöterna i en sådan styrelse utses av regeringen efter förslag av en särskild nomineringsgrupp. En sådan nomineringsgrupp kan vara nationell, dvs. en enda grupp föreslår ledamöter för alla lärosäten, eller lokal, dvs. en grupp vid varje lärosäte föreslår ledamöter för just det lärosätet. Vidare lämnas i promemorian alternativa förslag till hur en nationell respektive lokal nomineringsgrupp bör sättas samman och utses. Det första alternativet är en nationell nomineringsgrupp för alla lärosäten som utses av regeringen eller av en myndighet. Det andra alternativet är en lokal nomineringsgrupp för varje lärosäte som utses av en aktör på nationell nivå (regeringen eller en myndighet) eller på regional nivå (landsting eller landshövding).

När det gäller antalet ledamöter i styrelsen anför i promemorian att det inte är lämpligt att en nomineringsgrupp, som självständigt ska lämna förslag till regeringen om ordförande och externa ledamöter, även råder över styrelsens storlek och interna majoritetsförhållanden. Antalet ledamöter bör därför regleras i författning. Det finns två alternativa lösningar. Enligt promemorians första alternativ bör det ankomma på lärosätets styrelse att inom en bestämd ram i förväg besluta om styrelsens antal. Promemorians andra alternativ är att regeringen föreskriver ett fast antal ledamöter i styrelsen, lämpligen samma antal som det maximala antalet ledamöter utöver ordföranden i dag, 14 personer.

Förteckning över remissinstanser avseende promemorian Ett förändrat nomineringsförfarande för vissa ledamöter i styrelserna för universitet och högskolor (U2011/5414/UH)

Efter remiss har yttranden över promemorian avgetts av Försvarsmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Arbetsgivarverket, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Västerbotten, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Statskontoret, Ekonomistyrningsverket, Höskoleverket, Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet, Karlstads universitet, Linnéuniversitetet, Örebro universitet, Mittuniversitetet, Blekinge tekniska högskola, Dans- och cirkushögskolan, Försvarshögskolan, Gymnastik- och idrottshögskolan, Högskolan i Borås, Högskolan Dalarna, Högskolan på Gotland, Högskolan i Gävle, Högskolan i Halmstad, Högskolan Kristianstad, Högskolan i Skövde, Högskolan Väst, Konstfack, Kungl. Konsthögskolan, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, Malmö högskola, Mälardalens högskola, Operahögskolan i Stockholm, Stockholms dramatiska högskola, Södertörns högskola, Vetenskapsrådet, Stiftelsen Högskolan i Jönköping, Sveriges lantbruksuniversitet, Sveriges akademikers centralorganisation, Tjänstemännens Centralorganisation, Sveriges Universitetslärarförbund samt Sveriges Kommuner och Landsting.

Spontana remissvar har inkommit från Sveriges läkarförbund, Saco studentråd, Sveriges ingenjörer, Länsstyrelsen i Gotlands län samt Naturvetarna.

Riksrevisionen, Kammarkollegiet, Stiftelsen Högskolan i Jönköping och Landsorganisationen i Sverige har beretts tillfälle att avge yttrande men har avstått från att lämna synpunkter.

Chalmers tekniska högskola AB, Sveriges universitets- och högskoleförbund och Sveriges förenade studentkårer har beretts tillfälle att avge yttrande men har inte inkommit med svar.

Sammanfattning av Regeringskansliets kompletterande promemoria Ett förändrat förfarande för nominering av ordförande och externa styrelseledamöter i styrelsen för statliga universitet och högskolor (U2011/5414/UH)

Promemorian behandlar frågor om ett förändrat förfarande för nominering av ordförande och externa ledamöter i styrelsen för statliga universitet och högskolor. Förslag i dessa frågor har tidigare redovisats i den remitterade promemorian Ett förändrat förfarande för nominering av vissa ledamöter i styrelserna för statliga universitet och högskolor (U2011/5414/UH). Med anledning av remissynpunkterna föreslås i promemorian vissa justeringar.

Ordföranden och sådana ledamöter i ett universitets eller en högskolas styrelse som ska utses av regeringen bör enligt promemorian utses efter förslag av två personer i samråd. En av personerna bör vara en landshövding i det län där det berörda lärosätet har sin huvudsakliga verksamhet eller landshövdingens ställföreträdare. Den andra personen bör utses av regeringen och ha god kunskap om och förståelse för den aktuella högskolans verksamhet.

De personer som föreslås ingå som ledamöter i en styrelse bör enligt promemorian fortsatt ha kompetens och erfarenhet från verksamhet av betydelse för högskolans utbildnings-, forsknings- och samverkansuppdrag. Likaså bör det jämställdhetspolitiska målet om jämn könsfördelning fortsatt beaktas.

Det är enligt promemorian fortfarande avgörande att förslaget om ledamöter och ordförande baseras på varje lärosätes förutsättningar och närmare behov av kompetens i styrelsen. Nomineringspersonernas inledande arbete med att identifiera kompetensbehoven i styrelsen bör därför ske i nära samarbete med respektive högskola och dess ledning. Innan det slutliga förslaget lämnas till regeringen bör dessutom, liksom i dag, ett samråd inom och utom den aktuella högskolan genomföras.

Om de ovan nämnda kraven på vilka personer som kan nomineras och på nomineringsprocessen är uppfyllda, bör det vara naturligt för regeringen att följa nomineringspersonernas förslag, såvida det inte finns starka skäl för något annat.

Motsvarande system bör gälla för Sveriges lantbruksuniversitet. Genom en hänvisning i 2 kap. 2 § förordningen (2007:1164) för Försvarshögskolan omfattas den högskolan av förslaget.

När det gäller antalet ledamöter i styrelsen föreslås i promemorian att det regleras ett bestämt antal ledamöter i styrelsen. En majoritet bör bestå av ledamöter som utses av regeringen.

Förteckning över remissinstanser avseende den kompletterande promemorian Ett förändrat förfarande för nominering av ordförande och externa styrelseledamöter i styrelsen för statliga universitet och högskolor (U2011/5414/UH)

Efter remiss har skriftliga yttranden över den kompletterande promemorian avgetts av Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Uppsala universitet, Lunds universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Kungl. tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet, Karlstads universitet, Örebro universitet, Mittuniversitetet, Dans- och cirkushögskolan, Gymnastik- och idrottshögskolan, Högskolan Dalarna, Högskolan i Borås, Högskolan i Gävle, Högskolan i Halmstad, Högskolan i Skövde, Högskolan Väst, Konstfack, Kungl. Musikhögskolan, Malmö högskola, Mälardalens högskola, Stockholms dramatiska högskola, Södertörns högskola, Sveriges lantbruksuniversitet, Sveriges universitets- och högskoleförbund och Sveriges akademikers centralorganisation.

Följande remissinstanser har angett att de avstår från att lämna yttrande: Riksrevisionen, Länsstyrelsen i Kronobergs län och Linnéuniversitetet.

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att avge yttrande men inte inkommit med skriftligt svar: Försvarmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Arbetsgivarverket, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Västerbotten, Statskontoret, Ekonomistyrningsverket, Kammarkollegiet, Göteborgs universitet, Karolinska institutet, Blekinge tekniska högskola, Forsvarshögskolan, Högskolan på Gotland, Högskolan Kristianstad, Kungl. Konsthögskolan, Operahögskolan, Vetenskapsrådet, Chalmers tekniska högskola AB, Stiftelsen Högskolan i Jönköping, Tjänstemännens Centralorganisation, Landsorganisationen i Sverige, Sveriges Universitetslärarförbund, Sveriges förenade studentkårer, Sveriges Kommuner och Landsting.

Deltagare i remissmöte den 15 mars 2012 avseende den kompletterande promemorian

Följande representanter för inbjudna remissinstanser deltog vid mötet: Ann-Cathrine Andersson, Konstfack, Fredrik Andersson, Sveriges universitets- och högskoleförbund, Per Bengtsson, Karolinska institutet, Ulrika Bengtsson Verde, Linnéuniversitetet, Jonas Bergström, Arbetsgivarverket, Agneta Blom, Örebro universitet, Curt Carlsson, Linköpings universitet, Lars Carlsson, Högskolan Kristianstad, Åsa Dryselius, Högskolan i Borås, Ann Fust, Uppsala universitet, Karin Henriksson-Larsén, GIH, Marita Hilliges, Högskolan Dalarna, Peter Liljenstolpe, Kungl. Musikhögskolan, Anders Lundgren, KTH, Lars Lustig, Umeå universitet, Sune Lindh, Sveriges Lantbruksuniversitet, Ann-Caroline Nordström, Stockholms universitet, Git Claesson Pipping,

Sveriges universitetslärarförbund, Karin Röding, Mälardalens högskola, Prop. 2011/12:133
Jan Erik Sahlberg, Operahögskolan, Lennart Ståhle, Höskoleverket och Bilaga 7
Anders Söderholm, Mittuniversitetet.

Följande instanser har avböjt deltagande vid mötet: Kammarkollegiet, Statskontoret, Försvarmakten, Länsstyrelsen i Skåne län, Göteborgs universitet och Högskolan i Gävle.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 29 mars 2012

Närvarande: statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Björklund, Ask, Erlandsson, Hägglund, Carlsson, Billström, Adelsohn Liljeroth, Björling, Ohlsson, Norman, Attefall, Engström, Kristersson, Elmsäter-Svärd, Hatt, Löf

Föredragande: statsrådet Björklund

Regeringen beslutar proposition 2011/12:133 Nya myndigheter inom utbildningsområdet m.m.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Högskolelagen (1992:1434)	1 kap. 11 § tredje stycket, första meningen	
